

《托拉奧爾》· 帕拉沙 VAYISHLACH · 瑪瑪爾 3

ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם כו'

「雅各（יעקב）說：『我父親亞
伯拉罕（אברהם）的……』」

雅各分成兩營，並送給以掃（עשו）一份不同尋常的禮物，都是經過刻意安排的：要引下混沌（תהו, Tohu）那無限、環繞的光，他由下而起的激發必須與混沌本身相應，不帶有修復（תקון, Tikkun）和妥拉所具有的區分與精確尺度。

為尊崇 ... 而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/vayishlach/3/

核心要旨

雅各分成兩營，並送給以掃（עשו）一份不同尋常的禮物，都是經過刻意安排的：要引下混沌（תהו，Tohu）那無限、環繞的光，他由下而起的激發必須與混沌本身相應，不帶有修復（תקון，Tikkun）和妥拉所具有的區分與精確尺度。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

雅各祈求列祖的環繞之光，助他引下混沌之光，並使他免受以掃的傷害。他為何將自己的眾人分成兩營？在修復界，十個屬性（ספירות，Sefiros）構成三條線，其中美與和諧（תפארת，Tiferes）連結慈愛（חסד，Chesed）與克制（גבורה，Gevurah）；在混沌界，屬性彼此分立，因此只有兩條線。這是因為混沌界的光極其強烈，器皿卻很小，就像心胸狹窄的法官，只能看見無罪或有罪的一面；修復界則有寬廣的器皿，就像胸襟寬廣的心智，能同時容納兩面。由於由下而起的激發必須與它所尋求的流注相應，雅各便以混沌界為範本，分成兩營。同樣的道理也解釋了他所送的禮物：妥拉規定獻祭必須純潔，而且牲畜必須經宰殺，並遵守許多精確細節，因為妥拉的流注源自受收縮限制的修復界；雅各卻送上不潔而活著的牲畜，因為混沌界的無限之光能包容一切。正如豬將來會變得純潔，而駱駝的根源高超，這在西奈山頒授妥拉之前的雅各身上才行得通；對我們而言，妥拉的禁令是絕對的。

綱要

1	雅各的祈禱	¶1
雅各祈求列祖的環繞之光，助他引下混沌之光，從而免受以掃的傷害。		
2	兩條線與三條線	¶2-4
混沌界彼此分立的屬性形成兩條線，修復界彼此整合的屬性則形成三條線；其原因在於光與器皿的比例，而由下而起的激發必須與它所尋求的流注相應。		
3	兩營	¶5
雅各分成兩營，以映照混沌界，並與其環繞之光相連。		
4	送給以掃的禮物	¶6-9
有別於修復界精確規定的祭牲，雅各送上不潔而活著的牲畜，正與混沌界的無限之光相稱。		
5	駱駝、豬，以及西奈山之後的界限	¶10
不潔之物將來會得到提升，駱駝也有高超的根源；但妥拉頒授之後，妥拉所禁止的事物不能得到提升。		

混沌 (תהו) תהו

原初的世界，光極其強烈而器皿細小；其中的屬性彼此分立，各自獨立，其器皿後來破碎。

修復 (תקון) תקון

秩序井然的世界，光較少而器皿寬廣，其中的屬性彼此協作，構成三條線。

三條線 ג' קוין

右線（慈愛）、左線（克制）與中線（美與和諧）；中線連結並平衡另外兩條線。

環繞之光 (אור מקיף, makif) אור מקיף

強大到無法進入器皿的光；它從器皿之外對器皿發生作用。混沌界之光便屬於這一類。

陰性之水與陽性之水 (מיין ומייד, mayin nukvin and mayin duchrin) מיין ומייד

「陰性之水」指由下而起的激發，「陽性之水」指由上而來的流注；前者的形式會塑造後者。

光與器皿 (אורות וכלים, oros v'keilim) אורות וכלים

神聖的顯現及承載顯現的結構；兩者的比例使混沌界與修復界有所不同。

第 1 節 · 11

雅各的祈禱

1 ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם¹ כו'. פי' שהתפלל שיומשך אליו המקיפים דקדושה של האבות לעזור

לו שיוכל להמשיך המקיף דתהו הנ"ל שיתגלה למטה ועי"ז ג"כ הצילני נא מיד עשו² כו' שלמטה.

「雅各（יעקב）說：『我父親亞伯拉罕（אברהם）的……ה'』這是說，他祈求列祖的聖潔包圍之光（מקיף，makifim）降臨於他，助他將前面所提到的混沌之境（תהו，Tohu）的包圍之光（מקיף，makif）引降下來，使之在下界顯露；並且藉此也[得以]「求你救我脫離以掃（עשו）的手……」，也就是下界的以掃。

在與以掃相遇之前，雅各向「我父親亞伯拉罕的 ה'，以及我父親以撒（יצחק）的 ה'」祈禱。這篇 maamar 將此解讀為：他祈求列祖的聖潔包圍之光——這些層次的神聖之光過於崇高，無法由內在吸納——前來助他，使他能將前一篇 maamar 所論及的混沌之境的包圍之光引降下來，並使之在這個世界顯露。這更高的光一經引降，他求得拯救、脫離下界以掃之手的祈求，也就會得到應允。

第 2 節 · 12-4

兩條線與三條線

2 ויחץ את העם³ כו' לשני מחנות כו'. הנה הטעם שחלק לשני מחנות דוקא. יובן ע"פ הקדמה הידוע

שעיקר ההפרש בין עולם התהו⁴ לעולם התקון⁵.

「他把百姓……分成兩營……。」現在，要理解他為何特別把[他們]分成兩營，須以一項眾所周知的前提為基礎：混沌界（תהו，Tohu）與修正界（תקון，Tikkun）之間的主要差異[如下]。

雅各（יעקב）因懼怕以掃（עשו），把百姓和牲畜分成兩營。這篇 maamar 問：為何特別是兩營？答案要從混沌界（תהו，Tohu）與修正界（תקון，Tikkun）的基本差異說起。混沌界是崩潰的原初世界，修正界則是取而代之、秩序井然的世界。

שבועולם התהו היו הספירות מפורדים זה תחת זה אבל בעולם התקון הם בציוור קוין⁶ דהיינו ג' קוין

ימין ושמאל ואמצע

在混沌界中，十個屬性（ספירות，Sefiros）彼此分離，一個在另一個之下；但在修正界，它們呈現為線的構形，也就是三條線：右、左與中。

在混沌界中，每個屬性各自獨立，彼此上下排列，毫無互動。在修正界中，十個屬性則排列成三列：右線以慈愛（חסד，Chesed）為首，左線以克制（גבורה，Gevurah）為首，中線則居中。

שהקו האמצעי הוא המחבר ומייחד ג"כ ב' הקוין דימין ושמאל להיות מתכללים יחד כידוע דת"ת

[דתפארת] הוא הממוצע בין חו"ג [חסד וגבורה] ומחברם יחד

中線正是把右、左兩線連結並加以統合，使它們彼此融合；眾所周知，美與和諧（תפארת，Tiferes）居於慈愛與克制之間，作為調和者，並把兩者連結在一起。

以美與和諧（תפארת，Tiferes）為首的中線，使修正界得以運作：它調和慈愛與克制，使兩者各自包含對方的一些成分。這種對立面的和諧，正是混沌界所欠缺的。

ולכך ישראל שהם בבחי' התקון אומרים ג"פ [ג' פעמים] קדוש⁷ דוקא וכתוב בהם ג"כ והייתם לי סגולה⁸

שהסגו"ל הוא ג' נקודות בחינת ימין ושמאל ואמצע כו'

因此，屬於修正界層面的以色列人，特別以三次「聖潔」來讚頌；經文也稱他們：「你們要作為我的珍寶（סגולה，segulah）。」因為 סגול [סגו"ל] 由三個點構成，代表右、左與中……。

猶太民族屬於修正界的秩序，因此他們的讚頌呈現三重形式，也就是三次「聖潔，聖潔，聖潔」。用來稱呼以色列的「珍寶」（סגולה，segulah）一詞也暗示了這一點：segol [סגו"ל] 母音由三個點構成，兩點並列，第三點置於其下方中央，正如右、左與中。

אבל בעולם התהו שהיו בבחי' פירוד זת"ז [זה תחת זה] ולא נתייחדו יחד ה"ז [הרי זה] רק בחי' ב' קוין

שהחסד הוא בפ"ע [בפני עצמו] והגבורה [והגבורה] הוא בפ"ע [בפני עצמו].

但在混沌界中，屬性處於彼此分離、上下相隔的狀態，並未統合在一起，因此只有兩條線：慈愛獨自一列，克制也獨自一列。

相較之下，在混沌界中，各種屬性彼此分立，從未融合，因此實際上只有兩條線。慈愛純粹依慈愛而運作，克制純粹依克制而運作，兩者之間沒有任何調和者。

3 וכמ"ש ביאור הדברים במ"א שהענין הוא לפי שבתהו היו האורות מרובים והכלים מועטים

正如別處對這些事的解說所寫：要點在於，在混沌界（תהו，Tohu）中，光與器皿（אורות וכלים，oros v'keilim）呈現光多、器皿少的情形。

阿德莫爾·哈扎肯現在如同他在別處所作的解釋，說明為何托胡只有彼此分立的線條。在托胡中，光豐沛，而器皿——也就是用來承載並表達光的結構——則很少。

ולכן מצד קוטן הכלי לפ"ע [לפי ערך] האור ע"כ אין הכלי יכולה להכיל ב' הפכים חו"ג [חסד וגבורה] יחד

因此，由於器皿相對於光而言太小，它便無法同時容納兩種相反的屬性：慈愛（חסד，Chesed）與克制（גבורה，Gevurah）。

由於器皿相對於其光而言太小，它便無法同時容納兩種相反的屬性——גבורה與חסד（慈愛與克制）。

עד"מ באדם מי ששכלו קטן לא יכיל ב' הפכים כלל אלא אם יטה שכלו לזכות לא ימצא אז שום שכל לחוב ולא יסבול שום נטיה לחוב בלבו אלא רק טוב וחסד בלבד.

譬如在人身上：心智狹小的人，根本無法同時容納兩種相反的觀點；若他的理智傾向於判人無罪，便完全找不到任何支持判人有罪的理據，也無法容忍心中有任何偏向判人有罪的傾向，只存有良善與慈愛而已。

他以一個心智狹窄的人作比喻：這樣的人絕無法同時容納兩種相反的考量。一旦他傾向於認定某人無罪，便完全看不到任何判其有罪的理據，也無法忍受任何偏向有罪的想法；他的心中只有良善與慈愛。

4 ובהיפוך כאשר יטה לחוב לא יסבול כלל נטיה לזכות ונמצא אינו אלא בקו א' תמיד פעמים בקו הימין לזכות ופעמים בקו השמאל לחוב

反過來說，當他傾向判定有罪時，便完全不能容忍任何傾向判定無罪的看法。因此，他總是只處於一條線上：有時在右線，傾向判定無罪；有時在左線，傾向判定有罪。

同一個心胸狹窄的人，當他傾向判定有罪時，便無法容忍任何判定無罪的理由。因此，他總是只處於一條線上：有時完全在右邊（慈愛），有時完全在左邊（嚴厲的審判）。

והרי הקוין מפורדי' שכשהוא בבחי' חסד לא יוכל לסבול בחי' דין וכן להיפוך וזהו הנק' בחינת ב' קוין שהחסד הוא בפני עצמו והגבורה בפני עצמה.

因此，這些線彼此分離：當他處於慈愛（חסד，Chesed）的狀態時，便無法容忍審判的層面，反過來也是如此。這就是所謂的兩條線這一層面：慈愛各自獨立，克制（גבורה，Gevurah）也各自獨立。

這就是「兩條線」的意思：兩條線彼此分離，因此慈愛發揮作用時，審判便沒有容身之處，反過來也是如此。每一種屬性都是各自獨立地發揮作用。

אבל בתקון שהת"ת [שהתפארת] מכריע בין חו"ג [חסד וגבורה]⁹ היינו שגם בשעת הדין יוכל להיות ג"כ נטיה לזכות וכן להיפך לפי שבתקון האורות מועטים והכלים מרובים

但在修復（תקון，Tikkun）中，美與和諧（תפארת，Tiferes）在慈愛與克制之間作出裁決；這表示，即使在審判之時，也仍然可以有傾向判定無罪的看法，反過來也是如此。這是因為在修復中，光少而器皿多。

在修復中，美與和諧在慈愛與克制之間作出「裁決」，所以即使在審判之時，也仍然可以傾向判定無罪，反過來也是如此。這之所以可能，是因為在修復中，光少而器皿多。

נמצא הכלי רחב לקבל גם ב' הפכים וכמו באדם שדעתו רחבה יוכל לסבול ב' הפכים יחד וישכנו במוחו ולבו

因此，器皿足夠寬廣，甚至能容納兩種相反的事物。這就像一個心胸寬廣的人，能夠同時容納兩種相反的看法，使它們一同存於他的心智與心中。

器皿寬廣，便有空間同時容納彼此相反的事物。這裡以心胸寬廣的人作比喻：兩種相反的觀點可以同時存在於他的心智與心中。

שמצד זה יש סברא לזכות אע"פ [אף על פי] שמצד אחר יש סברא לחוב כו' והרי בתקון מתייחדים חו"ג [חסד וגבורה] יחדו וזהו ענין ג' קוין. (ועמ"ש מזה לקמן פ' יתרו בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה)

[他看見] 從這一方面來看，有理由判定無罪，儘管從另一方面來看，有理由判定有罪……由此可見，在修復中，慈愛與克制彼此結合，這就是三條線的含義。（另請參閱下文〈葉忒羅篇〉中以「為理解列祖本身就是戰車這一含義的解釋」為開頭的 maamar。）

這樣的人看見，從一方面來看有理由判定無罪，即使另一方面有理由判定有罪；慈愛與克制的這種結合，就是「三條線」的含義。老雷貝（אדמו"ר הזקן，the Alter Rebbe）在〈葉忒羅篇〉（Torah Ohr, Yitro 9）所指的那篇 maamar 中解釋：使兩種相反事物結合起來的，是來自高於二者之層面的光；在那裡，二者都歸於自我消融。亞伯拉罕（אברהם，Avraham）是右線，以撒（יצחק，Yitzchak）是左線，而雅各（יעקב，Yaakov）是使二者結合的中線。

ואמנם בעובדא זו דיעקב ועשו שהיה יעקב צריך להמשיך לו המקיף דתהו שהוא בחי' האור דתהו שבלי גבול כו' לכך הוצרך להעלות מ"ן [מ"ן נוקבין] לשם.

然而，在雅各（יעקב，Yaakov）與以掃（עשו，Eisav）的這件事中，雅各需要將混沌（תהו，Tohu）的環繞之光引下給自己；那是無限的混沌之光……因此，他必須在那裡升起陰性之水（מ"ן，mayin nukvin）。

然而，雅各與以掃相遇時，需要將混沌的環繞之光引下給自己；那是無限的光，沒有任何器皿能容納。因此，他必須升起陰性之水（מ"ן），這是由下而起的激發、引發上方流注的卡巴拉術語。

וידוע שהמ"ן [שהמ"ן נוקבין] צריך להיות [להיות] לפי אופן ההמשכה שרוצה להמשיך משום שלפי אופן ההעלא' [ההעלאה] כך היא ההמשכה.

眾所周知，陰性之水必須與人所希望引下的流注方式相應，因為上升的方式如何，引下的方式也就如何。

卡巴拉的一項原則是：由下而起的激發，必須與人希望引下的流注相應。上升的形式決定下降的形式；這項原則也解釋了下一段中的雅各如何分成兩營。

兩營

5 והואיל וכן מאחר שבתהו היה רק ב' קוין כנ"ל לכך הוצרך יעקב לעשות עצמו ג"כ בדוגמא זו.

既然如此，因為如上所述，混沌界（תהו，Tohu）中只有兩條線，所以雅各（יעקב）也必須使自己呈現同樣的形態。

由於混沌界只有兩條線，而雅各想要引下其光，因此他必須使自己也形成同樣的形態。他由下而起的激發，必須映照他所欲達至之層面的結構。

וזהו ויחץ את העם¹⁰ כו' לשני מחנות להיות דוגמת עולם התהו שלשם היה זת"ז [זה תחת זה] ולא בציור ג' קוין כנ"ל ועי"ז יתקשר בעולם התהו להמשיך האו"מ [האור מקיף] כו'.

這正是[「他把百姓分成……兩營」這句話的意思]：使其呈現 תהו 的形態；在那裡，[十個屬性（ספירות，Sefiros）]彼此上下相列，而非如上所述排列成三線的形態；藉此，他便能與 תהו 相連，並引下環繞之光（אור מקיף，Or Makif）……。

這就是他把百姓分成兩營的原因：為了重現 תהו 的結構；那裡的屬性彼此分立，並非排列成三線。藉著仿效這種結構，他與 תהו 相連，便能引下其環繞之光。

送給以掃的禮物

6 ומזה הטעם עצמו יובן הטעם מה שהקריב יעקב המנחה עזים מאתים¹¹ כו'. שענין מנחה זו היא העלא'

[העלאת / העלאה] מ"ן [מיין נוקבין] להמשיך המקיף הנ"ל

從這同一理由，也就可以明白雅各（יעקב）為何獻上「兩百隻母山羊……」作為禮物（מנחה，minchah）。因為這份禮物，是提升陰性之水（מיין נוקבין，mayin nukvin），以引下前述的環繞之光。

同一理由也說明了雅各送給以掃（עשו）兩百隻母山羊及其餘牲畜的禮物。講章（מאמר，maamar）說他「獻上」這份禮物，並稱之為 מנחה；這個詞既指禮物，也指麵祭：這是他提升 מיין נוקבין，意在引下混沌界（תהו，Tohu）的環繞之光。

והוא ע"ד ענין הקרבנות שהם העלאת מ"ן [מיין נוקבין] להמשיך מ"ד [מיין דוכרין] כנודע ואעפ"כ [ואף על פי כן] היתה מנחתו שלא ע"ד אופן ומשפט הקרבנות שבתורה כו'. בהיות שמעשה הקרבנות הוא מבהמות טהורים ושחוטים דוקא. אך השחיטה כשירה בזר.^{12, 13}

這正如祭獻的情形：祭獻是提升 מיין נוקבין，以引下陽性之水（mayin duchrin），這是眾所周知的。儘管如此，他的禮物並非依照《妥拉（TORAH，Torah）》中祭獻的方式與規定……因為祭獻的實行，必須使用潔淨的牲畜，而且必須是經過宰殺的牲畜。然而，宰殺即使[由非祭司執行]也有效。

在這方面，它與祭獻相似；祭獻同樣是由下而起的激發，會引下由上而來的流注（陽性之水）。然而，雅各的禮物並未遵循祭獻的律法；祭獻要求使用潔淨（合乎潔食規定）的牲畜，而且必須經過宰殺；講章又補充說，宰殺本身可以由非祭司執行。

7 ולא מצינו קרבן בתורה בחי רק בשעיר דעזאזל וגם בקרבנות לא היו מקריבים רק החלב והדם.

我們在妥拉中找不到活著[獻上]的祭牲，唯有[送往]阿撒瀉勒（עזאזל，Azazel）的山羊例外；而且，在其他祭牲中，人們也只把脂油和血[獻在祭壇上]。

妥拉中沒有活著獻上的祭物，唯有贖罪日送往阿撒瀉勒的山羊例外。即使是一般的祭牲，也只有脂油和血被獻在祭壇上。

והמנחה הזאת ששלח יעקב לעשו היו בהמות טמאות ג"כ כמ"ש גמלים מניקות¹⁴ כו'. וגם שהן חיין ולא שחוטין

然而，雅各（יעקב）送給以掃（עשו）的這份禮物，也包括不潔的牲畜，如經文所說：「哺乳的駱駝……」；而且，牠們都是活著的，並未被宰殺。

然而，雅各的禮物包括不潔的牲畜，例如經文提到的哺乳駱駝；牠們全都是活著送去的，並未被宰殺。這些正是祭祀律法所排除的特徵。

והענין הוא משום שהעלאת מ"ן [מיין נוקבין] שהיא המנחה דיעקב הוא להמשיך מ"ד [מיין דוכרין] מבחי' המקיף דעולם התוהו.

道理在於，提升陰性之水（mayin nukvin，מיין נוקבין）——這就是雅各的禮物——是為了從混沌界（Tohu，תוהו）環繞之光的層面，引下陽性之水（mayin duchrin，מיין דוכרין）。

原因是，雅各由下而起的激發，旨在引下來自混沌界環繞之光的流注。目標不同，所需的供獻方式也就不同。

8 והמ"ן [והמ"ן דוכרין] והמ"ד [והמ"ן דוכרין] דעולם התהו הוא משונה ובאופן אחר מן המ"ן [המ"ן נוקבין] ומ"ד

[ומ"ן דוכרין] דעולם התקון שהוא ענין הקרבנות שבתורה שהתורה היא מבחי' עולם התקון דאצילות

混沌界（**תהו**，**עולם התהו**，Tohu）的由下而起之激發（**מ"ן**，mayin nukvin）與由上而來之流注（**מ"ד**，mayin duchrin），與修正界（**עולם התקון**，Tikkun）的由下而起之激發與由上而來之流注，方式並不相同；後者關乎托拉中的祭獻，因為托拉源自流溢界（**אצילות**，Atzilus）修正界的層次。

混沌界的由下而起之激發與由上而來之流注，和修正界的並不相同。祭獻屬於修正界，因為托拉本身源自流溢界的修正界。

והיינו כי עולם התקון הוא בחי' אור פנימי שהאורות מתצמצמים ונתפסי' [ונתפסים] בתוך הכלי ומאחר

שהאור יכול להתיישב בתוך הכלי זהו הוראה שכבר נתצמצם האור בצמצומים רבים וכמ"ש בע"ח [בעץ

חיים] שבתקון האורות מועטים כו'.

也就是說，修正界屬於內在之光的層次；在那裡，光被收縮，並攝持於器皿之中。既然光能安住於器皿之內，這就表明光已經歷多重收縮；正如《Etz Chaim》（**עץ חיים**）所說，在修正界，光是稀少的……

修正界是「內在之光」的境域；光收縮到足以容納在器皿之中。光能安住於器皿之內，表明它已經歷多重收縮，正如《Etz Chaim》所說，在修正界，光是稀少的。

לכן התורה שנמשכת משם היא ג"כ בבחי' דקדוקים וצמצומים.

因此，從那裡引降而來的托拉，也呈現為精確的細節與收縮。

托拉源自修正界，因此也呈現為精確的細節與準確的尺度。

9 ולכן מפורש בתורה סדר העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דתקון הכל בדקדוקים שהוא משפט מעשה הקרבנות

שיהיו מבהמות טהורים ומג' מיני בהמות לבד ושיהיו שחוטין דוקא ויש הרבה דברים שהקרבת נפסל

בו

因此，《妥拉》把修復（**תקון**，Tikkun）中提升由下而起的陰性之水（**מ"ן**，mayin nukvin）的次序，全部以精確細節明確規定；這就是獻祭實行的律法：祭牲必須取自潔淨的牲畜，而且僅限三種牲畜，並且必須以宰殺方式處理；此外，還有許多情況會使祭牲失效。

由於妥拉由下而起的激發屬於修復秩序，獻祭的律法便充滿精確細節。祭牲必須潔淨，只能取自三種牲畜（牛、羊和山羊：「取自牛群和羊群」，《利未記》1:2），而且必須經過宰殺；許多瑕疵也會使祭牲失效。

וכן בענין ההקרבה איך ומה הרבה דקדוקין כו' כי כל התור' [התורה] הוסדה בדרך זה בצמצומים ומדידות מפני שהיא מבחי' התקון שהאורות מצומצמים תוך הכלים ולכן מדקדק' ג"כ בכמה מיני צמצומים ודקדוקים כו'.

同樣，關於獻祭的方式及所獻之物，[也有]許多精確細節……因為整部《妥拉》都是以這種方式建立的，採用種種收縮與尺度；這是因為它源自 תקון 的層面，在那裡，諸光被收縮於器皿之中；因此，《妥拉》也在許多方面以各種收縮和精確細節加以規定……

同樣的精確性也規範著獻祭的方式以及所獻之物。整部《妥拉》都以尺度與界限為根基，因為它源自修復秩序；在那裡，光被收縮於器皿之中，因此《妥拉》在許多方面都講求精確。

אבל יעקב העלה מ"ן [מ"ן נוקבין] לבחי' המקיף דתהו¹⁵ כנ"ל שהוא אור גדול בבחי' א"ס שלכן לא יכול הכלי להכילו ונשאר בבחי' מקיף

但是，雅各（יעקב）將 מ"ן 提升至混沌（תהו，Tohu）的環繞之光層面，如上所述；那是處於無限者（אין סוף，Ein Sof）層面的巨大之光，因此器皿無法容納它，它便停留在環繞之光的層面。

相較之下，雅各將由下而起的激發引向混沌秩序的環繞之光。那光極其強大，處於無限者的層面，任何器皿都無法容納它，因此它停留在環繞之光的層面。

(לכך שלח המנחה שהוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] לשם) אף בהמות טמאות גמלים מניקות כו'. וכולן היו חיין ולא שחוטין כו'.

（因此，他把禮物送到那裡，這就是向那個層面提升 מ"ן，）甚至包括不潔淨的牲畜，如「哺乳的母駱駝」……而且牠們全都活著，沒有被宰殺……

這就是為什麼他的禮物——也就是向那個層面提升由下而起的激發——可以包括不潔淨的牲畜，例如哺乳的母駱駝。此外，所有牲畜都是活著送去的，並沒有被宰殺。

כי להיות האור בבחי' א"ס לכן אין שם הצמצומים והדקדוקים כי א"ס ב"ה הוא כל יכול לסבול הכל אף טמאין ושיהיו חיין כו' שאין נמצא שם דקדוקים וצמצומים כלל.

因為光處於 אין סוף 的層面，所以那裡沒有收縮與精確細節；因為 אין סוף，願祂受頌讚，是全能的，能承受一切，甚至包括不潔淨的[牲畜]，以及牠們仍然活著的情形……因為那裡根本沒有任何精確細節或收縮。

在無限者的層面，沒有收縮或細密的規定。無限者無所不能，能承受一切，甚至包括不潔淨且活著的牲畜，因為那裡不存在任何限制或界定。

駱駝、豬，以及西奈山之後的界限

10 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] גבי חזיר שעתידי לחזור וליטתה¹⁶ היינו לע"ל [לעתיד לבוא] שיבולע

המות לנצח¹⁷ ואז יתגלה עצמות א"ס ויוכל גם חזיר להתעלות משא"כ עתה.

正如我們的賢者，願其記憶蒙福，論及豬（חזיר，chazir）時所說：牠注定要回返（לחזור，lachazor）並變得潔淨；這就是指未來時代，屆時「死亡必被永遠吞滅」。那時，無限者（אין סוף，Ein Sof）的本質將顯露，連豬也能被提升；如今卻不是如此。

賢者們把 chazir（豬）一名解作源自 lachazor（「回返」）：在未來，牠將變得潔淨。這將發生在死亡被永遠吞滅、ה'的無限本質顯露之時；因此，連豬也能被提升，而如今尚不可能。

לכן יעקב ששלח המנחה לעשו שהוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] למקוה דתהו שבבחי' א"ס שלח ג"כ

דברים טמאים ולכך שלח ג"כ גמלים מניקות

因此，雅各（יעקב）把禮物送給以掃（עשו）；這是把雌性之水（מ"ן，mayin nukvin）提升至屬於混沌（תהו，Tohu）、位於無限者層面的環繞之光。他也送了不潔之物，所以還送了哺乳中的母駱駝。

因為雅各的禮物是指向混沌的環繞之光，而這光處於無限者的層面，所以他能把不潔之物也包括在內；這就是他也送了哺乳中的母駱駝的原因。

כי אדרבה שרשן של גמלים הוא מאד נעלה כמ"ש באליעזר עבד אברהם שלקח יו"ד גמלים מגמלי

אדניו¹⁸ וכל טוב אדניו בידו והוא ענין כגמול עלי אמו¹⁹ כו'

因為恰恰相反，駱駝（גמלים，gemalim）的根源極其崇高，正如經上記載亞伯拉罕（אברהם）的僕人以利以謝（אליעזר），他帶了十匹他主人所有的駱駝，「手中帶著他主人一切的好物」；這就是「如同斷乳的孩子（גמול，gamul）在母親懷中……」這句話的意義。

駱駝的根源非但不低微，反而極其崇高。這篇 maamar 以亞伯拉罕的僕人以利以謝為證：他帶了十匹主人的駱駝，「手中帶著他主人一切的好物」；此外，「駱駝」（גמל，gamal）一詞也令人聯想到「如同斷乳的孩子在母親懷中」一語中的 gamul。

וכ"ז [וכל זה] לא היה יכול לעשות רק יעקב וקודם מ"ת [מתן תורה] אבל אנחנו כבר ניתן לנו התורה מבחי' התקון ומה שהוא טמא ואסור ע"פ התורה הוא מרוחק ולא יוכל להתעלות כלל כו' והכרת תכרת הנפש באכלה חלב כו' וכיוצא:

這一切只有雅各能做到，而且[也]只有在妥拉頒授之前才行。但對我們而言，妥拉已經從修正（תקון, Tikkun）的層面賜給了我們；凡妥拉判定為不潔、禁止的事物，都遠離聖潔，完全不能被提升……；若有人吃了被禁止食用的脂肪，「那個魂必被徹底剪除」……，諸如此類。

只有雅各能送出這樣的禮物，而且只是在西奈山頒授妥拉之前。如今我們已從修正的層面領受了妥拉；妥拉所判定為不潔或禁止的一切，都遠離聖潔而無法提升；食用被禁止的脂肪所招致的 כרת (karet, 斷絕) 之刑便說明了這一點（利未記 7:25）。

在事奉中的實踐

如同修復界的器皿，寬廣的心智可以同時容納彼此相對的考量，例如慈愛與審判。這篇 maamar 說明，最高超的光凌駕一切限制；然而結尾指出，妥拉頒授之後，對我們而言，通往 ה' 的道路就在妥拉精確的律法之中：妥拉所禁止的事物，不能藉此提升。

討論問題

1. 為何由下而起的激發，必須與人所希望引下的流注相應？
2. 心胸狹窄與胸襟寬廣的法官這個比喻，如何說明混沌界與修復界的差異？
3. 依照這篇 maamar，妥拉的獻祭律法為何如此精確？
4. 雅各為何能送上不潔而活著的牲畜作為禮物？我們又為何不能如此行？
5. 豬將來會變得純潔，駱駝有高超的根源；這兩點說明了無限之光與不潔之物之間有何關係？

註記

第 1 段

1 ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם

雅各 (יעקב) 回到以色列地後，得知以掃 (עשו) 正帶著四百人朝他而來，便向 ה' 禱告，呼求他列祖亞伯拉罕 (מאמר) 和以撒 (יצחק) 的 ה'。這篇論述 (maamar) 將他呼求列祖解讀為祈求列祖的環繞之光降下到自己身上。

בראשית ל"ב:10 Genesis 32:10

ויאמר יעקב אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק ה' האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך:

And Jacob said: 'O G-d of my father Abraham, and G-d of my father Isaac, O L-RD, who saidst unto me: Return unto thy country, and to thy kindred, and I will do thee good;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית לב, י.

2 הצילני נא מיד עשו

在同一禱告中，雅各 (יעקב) 求 ה' 從他的兄弟以掃 (עשו) 手中救他；他害怕以掃會來攻擊他。這裡，這救援是藉著降下 תהו (Tohu) [混沌] 之光而實現的。

בראשית ל"ב:12 Genesis 32:12

הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי יירא אנוכי אתו פן יבוא והפני אם עלי בנים:

Deliver me, I pray Thee, from the hand of my brother, from the hand of Esau; for I fear him, lest he come and smite me, the mother with the children.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 2 段

3 ויחץ את העם

雅各 (יעקב) 聽聞以掃 (עשו) 逼近的消息，心生驚懼，便把與他同在的人以及羊群分成兩營，使以掃若攻擊其中一營，另一營便可逃脫 (32:9)。這篇 maamar 從「二」這個數字中看出對混沌 (תהו, Tohu) 的仿效。

בראשית ל"ב:8 Genesis 32:8

ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות:

Then Jacob was greatly afraid and was distressed. And he divided the people that was with him, and the flocks, and the herds, and the camels, into two camps.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 עולם התהו

Kehot 的註解引用 Etz Chaim (עץ חיים) 、Sha' ar HaKelalim (שער הכללים) 第 1-2 章，以及 Sha' ar Igulim veYosher (שער עגולים ויושר) 第 4 支 (Etz Chaim 1:4)。Sha' ar HaKelalim 的第一章描述混沌 (תהו) 世界，也就是「點」的世界 (נקודים, Nekudim)：其中的十個屬性

(ספירות, Sefiros) 依次流出：冠冕 (כתר, Kesar)，接著是智慧 (חכמה, Chochmah)，然後是理解 (בינה, Binah)，再來是六個情感點位，接著是王權 (מלכות, Malchus)，隨後便破碎了。

עץ חיים, שער 2-1:1 Sefer Etz Chaim, Shaar HaKlalim

הכללים א'-ב'

... וז"ס ודברתי אתך מבין ב' הכרובים שהיה מצומצמת שם השכינה ומנקודה זו נתפשטו י' נקודות מכתר עד המלכות עד"ז כי מהיותר מובחר ועליון מנקודה זו נעשה כתר ונתפשט למטה ושאר הט' כלולים בו ומה שנשאר בתוכה ג"כ ממובחר הנשאר מתפשט למטה מהכתר ונעשה חכמה והח' כלולים בו. ואח"כ בינה והז' כלולים בה. ואח"כ הו' נקודות יחד ואח"כ המל' והו' נקרא עולם התהו ובהו ועולם הנקודות. והאור העליון היה נכנס בתוכם ר"ל בתוך הכלי ואור הא"ס מקיף לכתר [ומתפשט עד סיום מקום כל ה' ספירות] ומאז"פ שבכתר נעשה פנימי ומקיף ...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

5 ההפרש בין עולם התהו לעולם התיקון

在該處，阿爾特雷貝 (אדמו"ר הזקן) 引述 Sefer HaTemunah (ספר התמונה) 的觀點：在我們的世界之前，曾有一個由慈愛流出的周期 (shemitah, שמיטה)，「只有良善與慈愛」；而阿里扎爾的解讀是，這個較早的周期就是混沌界，也就是七位原初君王「死去」的時期；我們所處的周期則是後來形成的修正界 (Torah Ohr, Shemot 3:1)。這顯示混沌界如同只有一種屬性獨掌其權，正如本段所述。

KEHOT 註記

ראה ע"ח שער הכללים פ"א, פ"ב. שער עגולים ויושר ענף ד. ובכ"מ. לקמן נא, ד. ואילך.

6 התהו . . זה תחת זה . . בציור קוין

在該處，阿爾特雷貝根據卡巴拉解釋，混沌界是光多而器皿少：每種屬性都以如此強烈的力量呈現，以致無法與其相反者相融合，因此各自獨立；修正界則是線的構形，各種屬性彼此包含，光少而器皿多，因此一個器皿可以同時容納兩種相反的屬性 (Torah Ohr, Noach 3:4)。

KEHOT 註記

ראה לעיל ט, ד. וראה ד"ה והארץ היתה תהו ותקס"ח בתחלתו. ובד"ה אחרי מות תרמ"ט סעי' ג.

7 ג"פ קדוש

在以賽亞的異象中，撒拉弗 (שרפים, seraphim) 彼此呼喚：「聖哉，聖哉，聖哉，萬軍之 ה' (הויי, Havayah)」，以色列人在聖潔祈禱 (קדושה, Kedushah) 中反覆誦念這些話。這裡的三次重複，反映了修正 (תיקון, Tikun) 的三條線。

ישעיהו ו':3 Isaiah 6:3

וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וַאֲמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת מְלֵא כְלֵי־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is the L-RD of hosts; The whole earth is full of His glory.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

8

והייתם לי סגולה

在西奈山，**摩西**（**משה**）轉告以色列人：若你們聽從我的聲音，遵守我的約，你們就要在萬民中作我的珍寶（**סגולה**，segulah）。這篇 maamar 從珍寶一詞中聽出 **סגול**（segol）這個元音；它的三個點象徵 **תיקון** 的三條線。

Exodus 19:5: שמות י"ט/ה'

ועתה אם-שמעו תשמעו בקלי ושמרתם את-בריתי והייתם לי סגולה מקל-העמים כילי קל-הארץ:

Now therefore, if ye will hearken unto My voice indeed, and keep My covenant, then ye shall be Mine own treasure from among all peoples; for all the earth is Mine;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות יט, ה.

第 4 段

9 וזהו הנק' בחינת ב' קוין . . אבל בתקון שהת' מוכרע בין חו"ג

這則註釋指出，本段引述於《Or HaTorah》（**אור התורה**）的〈Vayishlach〉篇；**柴姆·柴德克**（**הצמח צדק**，the Tzemach Tzedek）在其中引述老雷貝對混沌的兩條線與修復的三條線所作的解釋。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת פ' וישלח רמד, א. ראה תו"ח פ' בראשית ט, א.

第 5 段

10 ויחץ את העם

分成兩營，在此被解讀為雅各（**יעקב**）使自身配合於混沌（**תוהו**，Tohu）結構的方式。

Genesis 32:8: בראשית ל"ב/ח'

ויירא יעקב מאד ויפץ לו ויחץ את-העם אשר-אתו ואת-הצאן ואת-הבקר והגמלים לשני מחנות:

Then Jacob was greatly afraid and was distressed. And he divided the people that was with him, and the flocks, and the herds, and the camels, into two camps.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 6 段

11 עזים מאתים

在與以掃（**עשו**）相會之前，雅各（**יעקב**）送給他山羊、綿羊、駱駝、牛和驢作為禮物，以平息他的怒氣。本篇講論（**מאמר**，maamar）將這份禮物解讀為提升陰性之水（**מים**，mayin nukvin，**נוקבין**）。

Genesis 32:15: בראשית ל"ב/ט"ו'

עזים מאתים ותישים עשרים רחלים מאתים ואילים עשרים:

two hundred she-goats and twenty he-goats, two hundred ewes and twenty rams,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

12

השחיטה כשרה בזר

KeHOT 的註記指出，這些文字見於 Berakhot 31a。

Berakhot 31a: ברכות ל"א א

KEHOT 註記

ברכות לא, א וש"נ.

13

השחיטה כשירה בזר

少年撒母耳（**שמואל**）看見人們在尋找一位祭司（**כהן**，kohen），要宰殺他母親哈拿（**חנה**）帶來的公牛；他裁定，非祭司也可以宰殺，因為妥拉只規定祭司（**כהנים**，kohanim）從接取血液開始承擔祭祀職事。KeHOT 註所列的是 31a；該段實際位於 31b。

Berakhot 31b:21: ברכות ל"א ב:כ"א

אלא, אמר להו עלי: קראו כהן, ליתי ולשחוט. חזקהו שמואל דהו מהדרי בתר כהן למישחט, אמר להו: למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחט? שחיטה בזר כשרה! אייתוהו לקמיה דעלי. אמר לקה: מנא לך הא? אמר לקה: מי קתיב ו'שחט הכהן'? ו'הקריבו הכהנים' כתיב, מקבלה ואילך מנות כהונה, מכאן לשחיטה שכשרה בזר.

Nay; but Eli said to them, "Call a priest that he may come and slay [the bullock]." Samuel saw them going for a priest to slay it? so he said to them, "Why go searching for a priest to slay it? If the act of slaying is performed by a non-priest it is valid." They brought him before Eli, who asked him, "Whence hast thou this teaching?" He replied, "Is it written, 'The priest shall slay'? It is written, 'The priests shall present the blood' (Lev. i, 5). From ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

第 7 段

14 גמלים מיניקות

雅各（**יעקב**）送給以掃（**עשו**）的牲畜中，有三十隻正在哺乳的母駱駝，連同牠們的幼駝，儘管駱駝並非潔食動物。該篇講論（**מאמר**，maamar）將牠們列為他禮物中的不潔淨牲畜。

Genesis 32:16: בראשית ל"ב/ט"ז'

גמלים מיניקות ובניהם שלשים פרות ארבעים ופרים עשרה אתנת עשרים ועזים עשרה:

thirty milch camels and their colts, forty kine and ten bulls, twenty she-asses and ten foals.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית לב, טז.

第 9 段

15 אבל יעקב העלה מ"ן לבחי' המקיף דתהו

在那裡，**阿德莫爾哈扎肯**（**אדמו"ר הזקן**）將摩西所傳的妥拉——每個人藉此都能引下「如何」及「什麼」——與只向列祖顯示的「更高層的妥拉」並列比較：亞伯拉罕（**אברהם**）和以撒（**יצחק**）所挖的井，以及雅各（**יעקב**）使用枝條所做的工作，所引下的正是我們的經匣（**תפילין**，tefillin）所引下的事物；然而，其他任何人做同樣的事都毫無成效，「因為他們的引下方式如同更高層的妥拉」（Likutei Torah,

Sh' lach 17:14) 。Kehot 的註釋將其中「請看『雅各差遣』一節中略有相同的記載」理解為指向此處。

KEHOT 註記

בלקו"ת שלח נא, א כנראה שמציין לכאן "שהמשתם היה כמו בתורה שלמעלה (ועמ"ש קצת כעין זה ע"פ וישלח יעקב) ". מובא באוה"ת נ"ך כך א ע' תרנה. ומציין גם לקו"ת חקת ס, א.

Surely I have stilled and quieted my soul; Like a weaned child with his mother; My soul is with me like a weaned child.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קלא, ב.

第 10 段

16 וכמארז"ל גבי חזיר שעתיד לחזור וליטור

此註引導讀者參閱 Shalah 關於 Sarah 的篇章，以了解豬將來會變得潔淨的傳統。

KEHOT 註記

ראה של"ה פ' חיי שרה. מדרש תלפיות ענף חזיר בשם רבינו בחי. ס' הקנה. לקו"ת ד"ה וכל בניך ס"ג. וראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בהמשך מים רבים תרל"ו ע' פד. ובכ"מ. סה"ש תנש"א ח"א ע' 162 ובמ"מ לשם.

17 שיבולע המות לנצח

以賽亞 (ישעיהו) 預言，在未來的時代，他要永遠吞滅死亡，並擦去每一張臉上的眼淚。這篇 maamar 將豬的淨化置於那個時代，屆時無限者 (אין סוף, Ein Sof) 的本質將顯現。

ישעיהו כ"ה:8 Isaiaah 25:8

בִּלְע הַמּוֹת לְנֶצַח וּמָחָה אֲדֹנָי ה' דָּמְעָה מֵעַל כָּל-פָּנִים וְחָרַפַּת עַמּוֹ יִסֹּר מֵעַל כָּל-הָאָרֶץ כִּי ה' דָּבָר:

He will swallow up death for ever; And the L-rd GOD will wipe away tears from off all faces; And the reproach of His people will He take away from off all the earth; For the L-RD hath spoken it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

18 י' גמלים מגמלי אדוניו

亞伯拉罕 (אברהם) 的僕人 (傳統上稱為以利以謝 (אליעזר)) 出發去為以撒 (יצחק) 尋找妻子，帶上主人十匹駱駝，「手中帶著主人所有的財物」。這篇 maamar 引述此事，以說明駱駝的高層根源。

בראשית כ"ד:10 Genesis 24:10

וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֶשְׂרֵה גָמְלִים מִגְּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל-טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל-אֲרָם נַהֲרַיִם אֶל-עִיר נַחֹר:

And the servant took ten camels, of the camels of his master, and departed; having all goodly things of his master's in his hand; and he arose, and went to Aram-naharaim, unto the city of Nahor.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית כד, י.

19 כגמול עלי אמו

大衛 (דוד) 在一首「上行之歌」中說，他使自己的心靈平靜安穩，「好像斷奶的孩子依偎在母親身旁」。這篇 maamar 從「斷奶的孩子」(גמול, gamul) 一詞中聽出「駱駝」(גמל, gamal) 一詞。

תהילים קל"א:ב Psalms 131:2

אִם-לֹא שׁוֹיִתִּי וְדוֹמָמַתִּי נַפְשִׁי כְּגָמֹל עָלִי אִמּוֹ כְּגָמֹל עָלִי נַפְשִׁי:

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Sefer Etz Chaim (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助（openai/gpt-6-luna-pro:batch）為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/vayishlach/3/

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok